

обліку управлінського) є архіглобальною і потребує окремого подальшого дослідження, включаючи як теорію і практику стратегічного обліку, так і загальну теорію бухгалтерського обліку.

УДК 657.1

Василь Дерій,

д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту, ревізії та аналізу,
Тернопільський національний економічний університет

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ В УКРАЇНІ

Наукові дослідження з бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту завжди приваблювали талановиту молодь, яка здобула високий рівень теоретичної підготовки у вищих економічних навчальних закладах, факультетах і пройшла відповідну практичну підготовку на посадах головних бухгалтерів підприємств (організацій, закладів), їхніх заступників, аудиторів, помічників аудиторів, аналітиків, експертів, оцінювачів тощо.

За нашими приблизними підрахунками, протягом другої половини ХХ століття — початку ХХІ століття в Україні понад сто осіб захистили докторські дисертації та майже тисячу — кандидатські дисертації з бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту (економічного контролю). Провідними науковими організаціями з підготовки таких дисертаційних робіт є Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Київський торговельно-економічний університет, Національна академія статистики, обліку та аудиту, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», Тернопільський національний економічний університет, Житомирський державний технологічний університет, Одеський національний економічний університет, Львівський торгово-економічний університет, Харківський державний університет харчування і торгівлі, Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника.

Дослідженнями з теорії і методології бухгалтерського обліку протягом багатьох років наполегливо займались провідні українські вчені-економісти Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуев, С.Ф. Голов, М.Я. Дем'яненко, В.М. Жук, З.-М. В. Задорожний, Г.Г. Кірейцев,

А.М. Кузьмінський, І.В. Малишев, П.П. Німчинов, В.М. Пархоменко, П.Т. Саблук, В.В. Сопко, М.Г. Чумаченко, В.Г. Швець. Проблеми теорії та практики аудиту і економічного контролю були в полі зору С.В. Бардаша, В.П. Бондара, Т.А. Бутинець, М.Т. Білухи, Н.Г. Виговської, Г.М. Давидова, Н.І. Дорош, І.К. Дрозд, Є.В. Калюги, Т.О. Каменської, М.Д. Корінька, М.В. Кужельного, А.М. Любенка, Я.В. Меха, К.О. Назарової, В.О. Озерана, Н.І. Петренко, С.М. Петренко, О.А. Петрик, О.Ю. Редька, В.С. Рудницького, К.І. Редченка, В.В. Рядської, О.І. Скаска, Ю.Б. Слободяник, О.В. Сметанка, Б.Ф. Усача, Н.С. Шалімової, В.О. Шевчука. З теорії економічного аналізу низку вагомих наукових праць опублікували П.І. Гайдуцький, О.М. Галенко, І.П. Житна, П.Є. Житний, А.Г. Загородній, О.А. Зоріна, І.І. Каракоз, М.І. Ковальчук, Т.М. Ковальчук, Г.Я. Козак, І.Д. Лазаришина, Г.Т. Лещенко, Б.М. Литвин, Є.В. Мних, О.В. Олійник, І.М. Парасій-Вергуненко, П.Я. Попович, В.К. Савчук, В.І. Самборський, І.Д. Фаріон, Р.В. Федорович, С.І. Шкарабан та інші.

До дослідження облікових, контрольних і аналітичних аспектів розвитку підприємницької діяльності, виробництва, витрат і доходів, фінансових результатів підприємств, капіталу, власності, зобов'язань, інвестицій і інновацій, оподаткування долучились науковці К.В. Безверхий, І.О. Белебежа, М.І. Бондар, Т.В. Бочуля, О.М. Брадул, Б.І. Валуєв, Ю.А. Верига, М.П. Войнаренко, Е.С. Гейер, Т.А. Гоголь, А.М. Герасимович, Л.В. Гуцаленко, З.В. Гуцайлук, С.В. Гушко, Т.В. Давидюк, В.А. Дерій, І.М. Дмитренко, В.В. Євдокимов, Т.Г. Камінська, О.О. Канцуров, М.В. Корягін, Р.О. Костирко, В.М. Костюченко, М.М. Коцупатрий, С.А. Кузнєцова, П.О. Куцик, Я.Д. Крупка, Б.С. Кругляк, О.А. Лаговська, С.Ф. Легенчук, С.О. Левицька, В.Г. Линник, А.С. Лисецький, Ю.Я. Литвин, О.І. Малишкін, Н.М. Малюга, Т.Г. Маренич, П.П. Микитюк, Ю.Ю. Мороз, В.Б. Моссаковський, І.В. Орлов, Н.А. Остап'юк, О.М. Петрук, А.А. Пилипенко, О.І. Пилипенко, Н.І. Пилипів, Н.Л. Правдюк, Л.О. Примостка, М.А. Проданчук, М.В. Реслер, В.М. Рожелюк, К.В. Романчук, Валерія В. Сопко, О.М. Столяренко, Л.К. Сук, П.Л. Сук, В.А. Шпак та інші. Окремо хочеться відзначити вагомий внесок в облікову науку вчених-економістів, що займаються проблемами управлінського обліку, а саме: Р.Ф. Бруханського, О.В. Карпенко, Л.В. Нападовської, М.С. Пушкara, І.Б. Садовської, А.В. Шайкана.

Проблеми інформаційних технологій в обліку, аналізі та аудиті, проблеми моделювання господарських процесів і управління

ними відображені у наукових дослідженнях М.Т. Білухи, С.В. Івахненко, М.Ф. Кропивка, В.В. Муравського, В.О. Осмятченка, М.М. Шигун, А.В. Янчева.

Особливо актуальними нині є дослідження проблем звітності, у тому числі фінансової звітності, міжнародних стандартів цієї звітності, які проводили А.В. Озеран, Т.Є. Кучеренко, М.Р. Лучко, Л.М. Пилипенко, Н.В. Семенишена, О.В. Харламова, П.Я. Хомин. Заслужують на увагу і схвалення праці у сфері бюджетного обліку С.В. Свірко, Н.М. Хорунжак, житлово-комунального господарства — Н.О. Гури, туризму — О.С. Височана, торгівлі — М.М. Бенька, А.С. Крутової, Ю.І. Осадчого.

Безпекові аспекти та їх обліково-аналітичне забезпечення розглянуті у наукових працях І.А. Білоусової, Л.В. Гнилицької. Дотичними до цього є питання екологічного обліку, контролю й аналізу, які детально вивчали О.В. Вороновська, І.В. Замула; соціального — І.В. Жиглей.

Проблеми професій бухгалтера, аудитора, аналітика відображають у своїх працях Ю. А. Кузьмінський, Л. М. Кіндрацька, В. М. Метелиця, О. Ю. Редько, Л. В. Чижевська, О. В. Ярошук.

У наукових дослідженнях історичних аспектів бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту зацікавлені Ф.Ф. Бутинець, Й.Я. Даньків, В.А. Дерій, М.Р. Лучко, М.Я. Остап'юк, М.С. Пушкар, В.К. Савчук, П.Я. Хомин та інші.

УДК 658.14

В'ячеслав Діба,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
обліку і оподаткування,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОСНОВИ ІДЕНТИФІКОВАНОГО ОБЛІКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасне ризикове та нестабільне середовище зумовлює необхідність обліку поряд із матеріальними активами нематеріальної компоненти капіталу, формування якої є однією із заборук конкурентоспроможності підприємства. Проте, традиційні концепції бухгалтерського обліку не завжди можуть належним чином оцінити нематеріальну складову, а особливо інтелектуальний капітал підприємства. Це зумовлює актуалізацію синтезу теоретич-